



Szanowni Państwo,

w załączeniu przekazuję petycję złożoną w interesie publicznym, dotyczącą Cmentarza Żołnierzy Armii Radzieckiej położonego przy al. Jana Pawła II w Kędzierzynie-Koźlu.

Mam świadomość, że bieżąca opieka nad cmentarzem wykonywana jest przez Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski. Niemniej jednak przedmiot petycji dotyczy kształtu przestrzeni publicznej w centrum miasta, w tym obecności symboliki i treści o charakterze propagandowym, widocznych na co dzień dla mieszkańców oraz osób korzystających z infrastruktury miejskiej w bezpośrednim sąsiedztwie cmentarza.

W związku z powyższym zwracam się z uprzejmą prośbą o:

- rozpatrzenie petycji przez Urząd Miasta w zakresie swoich kompetencji,
- zajęcie stanowiska przez Prezydenta Miasta lub właściwe komórki Urzędu,
- ewentualne wystąpienie przez Miasto do właściwych instytucji (w szczególności do Starostwa Powiatowego, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Instytutu Pamięci Narodowej) z wnioskiem lub stanowiskiem w sprawie usunięcia symboliki propagandowej oraz zmiany nazwy obiektu na neutralną.

Niniejsza petycja nie dotyczy likwidacji pochówków ani naruszania miejsc spoczynku, lecz wyłącznie kwestii symboliki i treści upamiętnień o charakterze ideologicznym, które – w ocenie części mieszkańców – nie powinny funkcjonować w przestrzeni publicznej miasta.

Zwracam się z prośbą o potraktowanie sprawy jako istotnej dla mieszkańców oraz o udzielenie odpowiedzi w trybie ustawy o petycjach.

Z poważaniem



Dzień dobry,

w odpowiedzi na wezwanie do uzupełnienia treści petycji uprzejmie wyjaśniam, że:

1. Adresat petycji

Adresatem petycji jest Prezydent Miasta Kędzierzyn-Koźle / Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle.

2. Przedmiot petycji

Przedmiotem petycji jest podjęcie przez Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle działań w zakresie swoich kompetencji, polegających na:

- zajęciu stanowiska w sprawie obecności symboliki i treści o charakterze propagandowym na terenie Cmentarza Żołnierzy Armii Radzieckiej położonego przy al. Jana Pawła II w Kędzierzynie-Koźlu,
- oraz wystąpieniu przez Miasto do właściwych organów (w szczególności Wojewody Opolskiego, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Instytutu Pamięci Narodowej) z wnioskiem lub stanowiskiem dotyczącym:
 - usunięcia symboli o charakterze propagandowym z bramy cmentarza,
 - usunięcia lub przeniesienia pomnika z napisem o charakterze ideologicznym,
 - zmiany nazwy obiektu na nazwę neutralną, nie zawierającą treści wartościujących.

3. Informacja uzupełniająca – odpowiedź IPN

Informuję jednocześnie, że po złożeniu petycji otrzymałem odpowiedź Instytutu Pamięci Narodowej, Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa (pismo z dnia 11 grudnia 2025 r.), którą przekazuję w załączeniu.

4. Zakres petycji

Podtrzymuję, że petycja nie dotyczy likwidacji pochówków ani naruszania miejsc spoczynku, lecz wyłącznie kwestii symboliki oraz treści upamiętnień o charakterze ideologicznym, funkcjonujących w przestrzeni publicznej miasta.

Pozostała treść petycji złożonej w dniu 15 grudnia 2025 r. pozostaje bez zmian.

Z poważaniem

[Signature]

Dotyczy:

podjęcia działań zmierzających do usunięcia symboliki propagandowej z Cmentarza Żołnierzy Armii Radzieckiej przy al. Jana Pawła II w Kędzierzynie-Koźlu oraz zmiany nazwy obiektu na neutralną

Szanowni Państwo,

działając w interesie publicznym, na podstawie art. 63 Konstytucji RP oraz ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, składam niniejszą petycję dotyczącą Cmentarza Żołnierzy Armii Radzieckiej, położonego w centrum Kędzierzyna-Koźla przy al. Jana Pawła II.

Na terenie tej nekropolii znajdują się elementy symboliki oraz upamiętnień o jednoznacznie propagandowym charakterze, pochodzące z okresu PRL, w szczególności:

- czerwone gwiazdy umieszczone na bramie wejściowej cmentarza,
- pomnik z napisem:
„Chwała Bohaterom Armii Radzieckiej poległym w obronie naszej wolności.
Mieszkańcy Kędzierzyna 1959 r.”

Elementy te nie stanowią części sepulkralnej grobów ani indywidualnych oznaczeń pochówków. Mają natomiast charakter ideologiczny i propagandowy, typowy dla narracji narzuconej w okresie Polski Ludowej, co potwierdzają liczne stanowiska Instytutu Pamięci Narodowej dotyczące tzw. pomników wdzięczności Armii Czerwonej.

Jednocześnie pragnę wyraźnie podkreślić, że niniejsza petycja nie dotyczy likwidacji grobów, naruszania miejsc pochówku ani braku szacunku wobec poległych, lecz wyłącznie usunięcia symboliki totalitarnej oraz propagandowej z przestrzeni publicznej, w której obiekt ten funkcjonuje na co dzień.

Cmentarz znajduje się w ścisłym centrum miasta, w sąsiedztwie obiektów sportowych i rekreacyjnych, i jest codziennie widoczny dla mieszkańców oraz osób korzystających z tej części miasta. Obecność symboli oraz treści gloryfikujących Armię Radziecką w takim miejscu budzi sprzeciw części społeczności lokalnej i pozostaje w sprzeczności z prowadzoną w Polsce od lat polityką dekomunizacji przestrzeni publicznej.

W związku z powyższym wnoszę o:

- podjęcie przez Starostwo Powiatowe działań zmierzających do uzyskania opinii Instytutu Pamięci Narodowej w sprawie propagandowego charakteru wskazanych elementów symboliki,
- wystąpienie przez Starostwo do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z wnioskiem o rozważenie możliwości:
 - usunięcia czerwonych gwiazd z bramy cmentarza,
 - usunięcia lub przeniesienia pomnika z propagandowym napisem do innego miejsca (np. muzealnego),

- podjęcie działań w kierunku zmiany nazwy obiektu na nazwę neutralną, np. „Cmentarz wojenny”, bez wskazywania formacji wojskowej i bez treści wartościujących,
- poinformowanie opinii publicznej o podjętych krokach oraz stanowisku Starostwa w tej sprawie.

Zgodnie z art. 13 ustawy o petycjach, wnoszę o rozpatrzenie niniejszej petycji w ustawowym terminie oraz o udzielenie odpowiedzi wraz z uzasadnieniem.

Z poważaniem



Szanowni Państwo,

działając w nawiązaniu do petycji złożonej drogą elektroniczną, uprzejmie wyjaśniam, że:

1. Adresat petycji

Adresatem petycji jest Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu.

2. Przedmiot petycji

Przedmiotem petycji jest podjęcie przez Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu działań w zakresie swoich kompetencji, w szczególności jako podmiotu sprawującego opiekę nad cmentarzem wojennym, polegających na:

- uzyskaniu opinii Instytutu Pamięci Narodowej w sprawie propagandowego charakteru elementów symboliki znajdujących się na terenie Cmentarza Żołnierzy Armii Radzieckiej przy al. Jana Pawła II w Kędzierzynie-Koźlu,
- wystąpieniu do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z wnioskiem o rozważenie możliwości usunięcia symboli o charakterze propagandowym (w szczególności czerwonych gwiazd z bramy cmentarza oraz pomnika z napisem o treści ideologicznej),
- podjęciu działań zmierzających do zmiany nazwy obiektu na nazwę neutralną, bez treści wartościujących i bez wskazywania formacji wojskowej.

3. Informacja uzupełniająca – stanowisko IPN

Informuję jednocześnie, że po złożeniu petycji otrzymałem odpowiedź Instytutu Pamięci Narodowej – Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa (pismo z dnia 11 grudnia 2025 r.), którą przekazuję w załączeniu do niniejszego pisma.

Z treści tej odpowiedzi wynika, że:

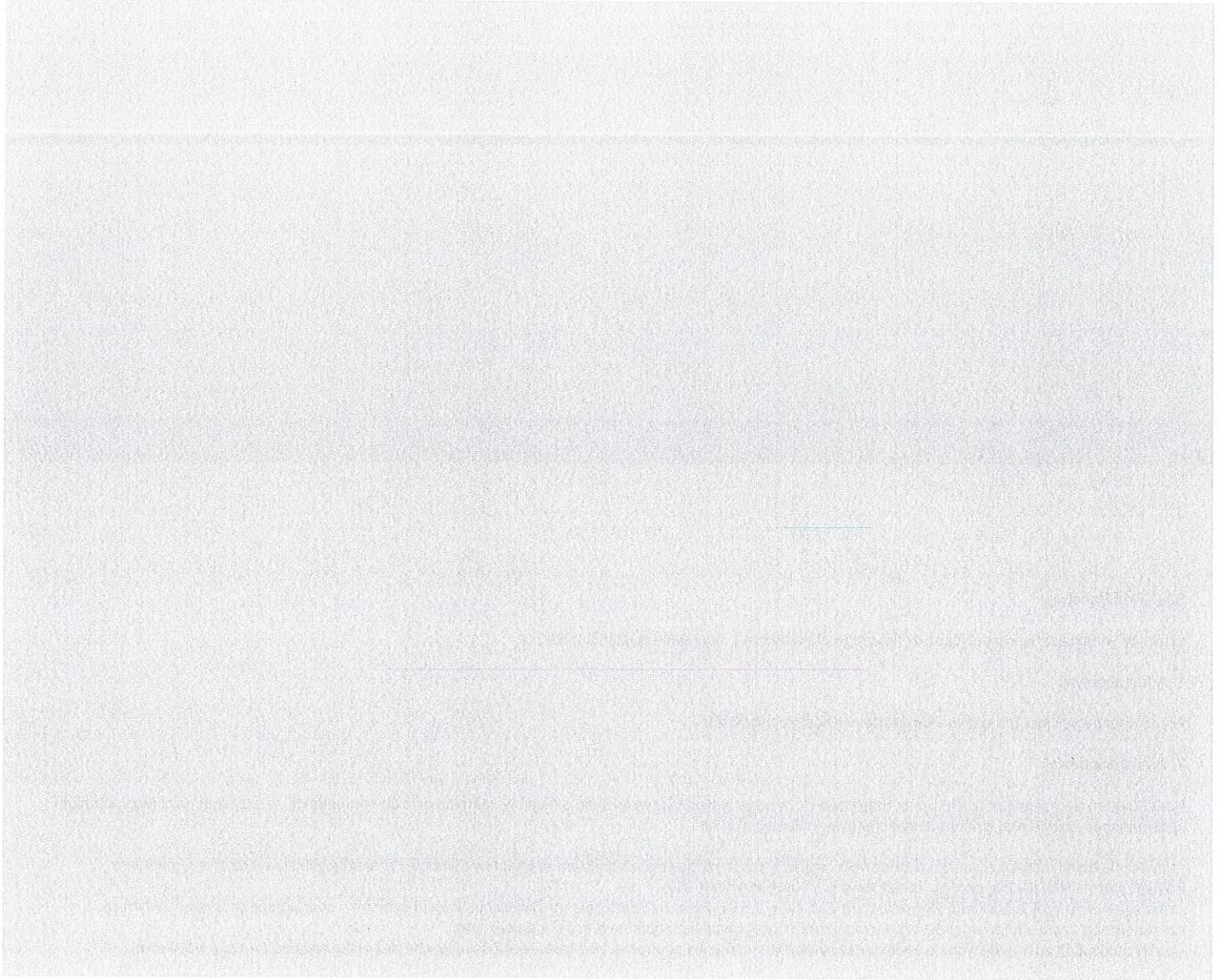
- przedmiotowy obiekt jest cmentarzem wojennym w rozumieniu ustawy o grobach i cmentarzach wojennych,
- wszelkie działania dotyczące zmian na cmentarzu wojennym należą do kompetencji Wojewody,
- ustawa o zakazie propagowania komunizmu nie znajduje zastosowania do pomników znajdujących się na terenie cmentarzy,
- wydanie merytorycznej opinii IPN w tym zakresie wymaga formalnego wystąpienia właściwego organu administracji publicznej.

Powyższe stanowisko potwierdza, że inicjatywa Starostwa Powiatowego jako administratora/opiekuna obiektu ma kluczowe znaczenie dla uruchomienia dalszej procedury administracyjnej.

Pozostała treść petycji pozostaje bez zmian.

Z poważaniem

Załącznik:
– odpowiedź IPN z dnia 11.12.2025 r.





INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ

Zastępca Dyrektora Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa

Szanowny Pan

W odpowiedzi na pismo z dnia:
4.12.2025

Znak:

Nasz znak:

BUWII-0500-207(2)/25/AW Warszawa, 11.12.2025 r.

Data:

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na zapytanie dotyczące możliwości usunięcia i przeniesienia cmentarza żołnierzy sowieckich znajdującego się w Kędzierzynie - Koźlu informuję, iż ww. obiekt zgodnie z *ustawą o grobach i cmentarzach wojennych* jest cmentarzem wojennym znajdującym się pod opieką państwa polskiego. Za sprawy związane z jego utrzymaniem odpowiada Wojewoda Opolski, odpowiedzialny za problematykę grobownictwa wojennego na terenie swojego województwa oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego realizujące zapisy umów międzyrządowych związanych z powyższą tematyką.

Jednocześnie informuję, iż zarówno w jego przypadku, jak pomnika i symboli nie obowiązuje *Ustawa o zakazie propagowania komunizmu i innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki*. Są one elementem wyposażenia cmentarza i nie stosuje się do niego zapisów ww. Ustawy (art. 5a, pkt 3, ust.2) – *przepisy ust. 1 nie stosuje się do pomników znajdujących się na terenie cmentarzy albo innych miejsc spoczynku*). Jednocześnie w myśl zapisów *ustawy o grobach i cmentarzach wojennych* wszelkie prace na cmentarzach wojennych należą do zakresu działania wojewody.

Otrzymują:

1. adresat
2. a/a

Sporządził/a: Anna Wicka

Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, z siedzibą pod adresem: ul. Janusza Kurtyki 1, 02-676 Warszawa. Pełna treść klauzuli informacyjnej została zamieszczona na stronie <https://ipn.gov.pl/> w zakładce: Ochrona danych osobowych.

Z poważaniem

Zastępca Dyrektora

Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa

Joanna Sulej-Piskorz

Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu

ul. Janusza Kurtyki 1, 02-676 Warszawa
tel.: (22) 581 89 66 | (22) 581 88 51
ipn.gov.pl

